

El Manguaré

Projectplan 2024-2026

INHOUDSOPGAVE

1 Samenvatting	3
2 Voorwoord	5
3 Organisatie El Manguaré	6
4 Achtergrond	10
5 Doelstelling	11
6 Doelgroep en bereik	11
7 Programma's	12
7.1 "Ik besta en ga naar school!"	13
7.2 Onderwijskwaliteitsverbetering - van staatsschool tot ster-school *	16
7.3 VBO (voorbereidend basis onderwijs) school "El Manguaré"	22
7.4 Vroegtijdige stimulatie - "Ludiek met muziek"	25
8 Wat hebben we tot nu toe bereikt?	26

1 SAMENVATTING

De missie van El Manguaré is het bestrijden van analfabetisme en het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen in achterstandswijken van de stad Iquitos, een geïsoleerde junglestad in het Amazonegebied van Peru.

De belangrijkste doelstellingen zijn:

- Kinderen de mogelijkheid tot onderwijs bieden
- Onderwijskwaliteitsverbetering op lagere scholen
- Stimuleren van de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen

Achtergrond

Iquitos is een stad met ruim 600.000 inwoners en bevindt zich midden in het Amazonegebied van Peru. De bevolking is voor een groot gedeelte van Indiaanse afkomst en leeft veelal van de natuur, vooral van het regenwoud en de Amazonerivier met haar zijtakken. De stad kent vele achterstandswijken, waarbij kinderen in zorgwekkende omstandigheden opgroeien.

- 62% van de bevolking leeft onder de armoedegrens en 42% zelfs in extreme armoede.
- Meer dan 20% van de kinderen in Iquitos heeft géén geboortepapieren, waardoor ze niet naar school kunnen en niet terecht kunnen bij ziekenhuizen en staatsinstanties.
- In de achterstandsbuurtten gaat 40% van de kinderen niet naar de kleuterschool, waardoor ze niet kunnen aansluiten bij het niveau van de lagere school.
- Iquitos heeft het laagste onderwijsniveau van heel Peru: in groep 4 haalt 4,8% een voldoende rekenniveau en 13% een voldoende niveau voor begrijpend lezen (staatsexamen 2014).

Programma's

Om de doelstellingen te bereiken, hebben wij verschillende programma's:

1. Ik besta en ga naar school

El Manguaré zet geboortepapierencampagnes op en helpt niet-schoolgaande kinderen (terug) naar school.

2. Onderwijskwaliteitsverbetering

Wij werken drie jaar lang intensief samen met directie en leerkrachten van staatsscholen in achterstandsbuurtten, met het doel het onderwijsniveau van deze scholen te verbeteren. We leggen de nadruk op spelenderwijs leren en een positief leerklimaat voor kinderen in groep 3 en 4. Onze methode bieden wij ook aan in trainingen voor leraren buiten de school.

3. VBO (voorbereidend basis onderwijs)-school

Wij selecteren kinderen (5-8 jaar) met een achterstand en geven ze in onze VBO-school gedurende één of maximaal twee jaar aangepast onderwijs, zodat zij daarna zowel cognitief als sociaal-emotioneel goed voorbereid kunnen beginnen aan groep 3.

4. Vroegtijdige stimulatie – "ludiek met muziek"

Wij stimuleren de muzikale, creatieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen met behulp van de Suzuki methode. El Manguaré past deze methode toe onder leiding van onze Suzuki lerares in programma 2. en 3. en betreft de kinderen, leraren en ouders hierin.

Team El Manguaré

Het Peruaanse team wordt geleid door Yolante van de Graaff, ontwikkelingspsychologe, die al meer dan 20 jaar met haar gezin in Iquitos woont. Daarnaast zijn er vijf Iquiteense medewerkers in dienst als directrice VBO-school, maatschappelijk werkster, docenten en leerkrachtentrainers.

Het Nederlandse team bestaat uit vijf vrijwilligers en is verantwoordelijk voor de werving van gelden en vrijwilligers ten behoeve van de projecten.

Historie en werkwijze

Stichting El Manguaré is in 2009 opgericht en werkt in projecten van drie jaar, waarin wij een samenwerking aan gaan met een school en de achterstandswijk waar deze school in ligt. Inmiddels zijn er vier driejarige projecten afgerond, waarbij El Manguaré op afstand betrokken blijft.

In 2024 zijn we gestart met ons project op de school "Eleodoro Bustamente López".

Om de resultaten van onze programma's te objectiveren testen we de kinderen voorafgaand aan en aan het einde van de programma's. Tot nu toe zien wij hierbij steeds erg goede progressie.

2 VOORWOORD

In 2009 hebben Yolante van de Graaff en Mariëlle Pepels, twee onderwijsspecialisten, het initiatief genomen om de Peruaanse organisatie Asociación El Manguaré op te richten. Deze organisatie heeft als doelstelling om zich in brede zin in te zetten voor de kinderen afkomstig uit achterstandswijken van de stad Iquitos, een geïsoleerde junglestad gelegen in het oerwoud aan de Amazonerivier. De belangrijkste pijlers binnen het werk van deze Peruaanse stichting zijn het bereikbaarder maken en verbeteren van het onderwijs op staatscholen, het voorkomen van schooluitval en analfabetisme en het voorzien van de benodigde identiteitspapieren voor kinderen en hun ouders. De stichting is opgezet vanuit jarenlange werkervaring in Iquitos en speelt daarom met haar projecten direct in op de behoeften die binnen de stad leven. Inmiddels is er een uitgebreid netwerk opgebouwd met plaatselijke organisaties waarbij aansluiting is gevonden.

In Nederland is een gelijknamige Stichting, met op dit moment vijf vrijwilligers, opgericht om de Peruaanse stichting El Manguaré in Iquitos te ondersteunen. Dit doet zij onder andere door middel van fondsenwerving en -beheer. Daarnaast stimuleren de partners elkaar met ideeën voor aanpak voor de uitvoering aan beide zijden. De uitvoeringen moeten nauw aansluiten en elkaar positief beïnvloeden. De einddoelstellingen voor de Nederlandse en de Peruaanse stichting El Manguaré zijn dan ook volkomen identiek en zullen hieronder verder worden omschreven. De bestaande en toekomstige werkzaamheden zijn in onderstaand projectplan en programma omschreven.

3 ORGANISATIE EL MANGUARÉ

3.1 Nederlandse organisatie

Naam : Stichting El Manguaré
Bankrekening : IBAN: NL26RABO01328.11.405; BIC: RABONL2U te Amsterdam
Website : www.elmanguare.nl
Contactpersoon in Nederland : mevr. Mariëlle Pepels
Adres : van Rongihof 7
Mobiele nummer : 06-23328960
E-mail adres : mariellepepels@hotmail.com

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van de Stichting El Manguaré in Nederland is als volgt samengesteld:

Voorzitter : mevr. Mariëlle Pepels
Secretaris : mevr. Allison Theunissen
Penningmeester : mevr. Esther Driessen

Stichting El Manguaré staat bij de belastingdienst aangemerkt als stichting met ANBI-status, onder fiscaalnummer 8211.19.941 en staat bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 34354208.

Financiën

De Nederlandse stichting heeft een eigen fondsenwerving programma. Afhankelijk van de geworven gelden zal het project op financieel verantwoordelijke manier geleidelijk opgebouwd en uitgebouwd worden. De ter beschikking gestelde financiële middelen zullen nauwkeurig besteed worden aan de in de doelstellingen omschreven activiteiten van de Asociación El Manguaré. De Nederlandse Stichting verkrijgt haar financiële middelen onder andere uit de volgende bronnen:

- Periodieke en eenmalige donaties van particulieren;
- Lijfrente donaties van particulieren;
- Sponsorgelden van bedrijven;
- Stichtingen en Foundations;
- Het verkrijgen van subsidie;
- Projecten en speciale activiteiten.

Om de kosten te kunnen dekken doen wij onder andere een beroep op diverse stichtingen om een bijdrage te verlenen. Deze gelden komen vrijwel volledig ten goede van onze werkzaamheden in Peru. De kosten in de Nederlandse stichting zullen beperkt blijven tot administratieve kosten en leges. Er zullen geen vacatiekosten betaald worden en onkosten zullen slechts in beperkte mate uitgekeerd worden. Alle bestuurders en medewerkers verrichten hun werkzaamheden op vrijwillige en onbezoldigde basis.

Het beheer van de inkomsten ligt bij het bestuur, waarvan de bestuursleden een verantwoordelijke positie in de maatschappij innemen en bestuurlijke en financiële ervaring kunnen aanwenden. De fondsen worden in samenspraak met de Peruaanse instelling zodanig beheerd en besteed, dat er een gezonde ontwikkeling van het project tot stand komt.

Het stichtingsbestuur zal aan het einde van elk lopend jaar een beschrijvende rapportage over de

activiteiten van dat jaar en een financieel rapport presenteren.

Vrijwilligers

De Asociación El Manguaré in Iquitos streeft er naar om Nederlandse vrijwilligers, stagestudenten en scholen bij het werk in Peru te betrekken, zodat een brug voor wederzijdse overdracht van ervaringen en kennis tussen Nederland en Peru ontstaat. De Stichting El Manguaré betreft in Nederland ook Nederlandse vrijwilligers, die al voor een onderwijsprogramma in Peru hebben gewerkt, bij de organisatie en uitvoering van de doelstelling. Dit garandeert een goed begrip van de lokale situatie bij het bestuur van Stichting El Manguaré.

3.2 Buitenlandse organisatie

Naam : Asociación Civil ONGD El Manguaré

Adres : calle San Martin 222, San Juan Bautista, Peru
Contactpersoon in Peru : Yolenthe van de Graaff
Telefoonnummer : 0051.965051006
E-mailadres : yol.elmanguare@hotmail.com

Medewerkers

Sinds 2009 heeft de Asociación El Manguaré een enthousiast en ervaren team van lokale medewerkers opgeleid. Dit team bestaat uit drie onderwijzeressen en één directrice voor onze eigen VBO-school, twee leraar-trainers voor de staatsscholen waar we mee werken en één sociaal werkster. Eind 2015 is Mariëlle Pepels teruggekeerd naar Nederland, waar zij zich nu als vrijwilliger voor El Manguaré inzet. Yolenthe van de Graaff en de lokale medewerkers van El Manguaré zetten de activiteiten van de Asociación in Peru voort.

Elk jaar komen gemiddeld 2 tot 4 vrijwilligers vanuit Nederland, maar ook uit andere landen, naar Iquitos om zich voor een bepaalde periode voor de stichting in te zetten.

Graag stellen we de medewerkers van Asociación El Manguaré voor:

- Yolenthe van de Graaff: directrice El Manguaré Perú

Zij heeft aan de universiteit van Leiden ontwikkelingspsychologie gestudeerd. Sinds 2000 woont zij in Iquitos (inmiddels met haar Iquiteense man en drie kinderen) en voordat zij El Manguaré oprichtte werkte zij gedurende 7 jaar als directrice van het Kinderhuis Arco Iris.

- Milagros Dávila Magelhaes: directrice VBO school

Milagros is in 2012 bij ons komen werken. Ze was als juf goed georganiseerd, enthousiast en lief met de kinderen. Twee jaar geleden gaf Milagros aan graag wat meer te willen dan alleen maar voor de klas staan. Sinds vorig jaar is ze de directrice van ons schooltje en doet het zeer goed in deze functie. Zo heeft ze al twee jaar achter elkaar kunnen regelen dat we onderwijsmaterialen en boeken voor ons schooltje kregen van de staat. Sinds 2016 loopt ze naast haar taak als directrice als lerarentrainer op de staatsschool mee.

- Nuria Quiroz Lozada: maatschappelijk werkster

Nuria omschrijven in een kort stukje is onmogelijk. Ze is de motor en het hart van El Manguaré. Ze kwam binnen als buurtmoeder op de school die we in 2010 begeleidden en bood zichzelf aan als kokkin en poetsvrouw. Maar ze is ondertussen veel meer dan dat. Ze heeft zichzelf in de loop der jaren bewezen als sociaal werkster. Ze regelt alles wat te maken heeft met geboortepapieren. Dat gaat van campagnes organiseren samen met de officiële instanties tot achter ouders aangaan om te zorgen dat hun kinderen papieren krijgen. Daarnaast kent ze echt letterlijk ieder kind en ouders bij naam en toenaam en weet ze van iedereen uit de buurt precies wat er speelt en wat ze nodig hebben. Ze is vervangend moeder voor al onze vrijwilligers en stagiaires en kookt de heerlijkste dingen voor onze wekelijkse bijeenkomsten met het personeel. Daarnaast springt ze bij waar je haar maar nodig hebt.

- Luisa Guadalupe Diaz Rengifo: docent “Ludiek met Muziek” en lerarentrainer

Lupe (zoals iedereen haar noemt) was ons allereerste personeelslid. Ze is al sinds het begin betrokken bij El Manguaré. Ze werkte op dat moment als muzikjuf en had een andere manier van denken over onderwijs. En daar waren wij naar op zoek. Haar grote passie is muziek. Ze werkt als lerarentrainer op de staatsschool die wij begeleiden. Daar geeft ze trainingen aan docenten en begeleidt ze in hun klas. Daarnaast geeft ze trainingen over taal, rekenen en “Ludiek met Muziek” aan grote groepen docenten. Dat doet ze met veel passie en energie. Ook laat ze ons programma “Ludiek met Muziek” los op alle leerlingen binnen onze projecten. Die bloeien helemaal op van haar positieve houding en enthousiasme.

- Francis Sandi Torres: lerarentrainer

Francis is een lerares met specialisatie in het trainen van leerkrachten. Ze werkt samen met Lupe als lerarentrainer op de staatsscholen die wij begeleiden. Daar geeft ze trainingen aan docenten en begeleidt ze in hun klas. Daarnaast helpt ze Lupe bij de werkgroepen over taal, rekenen en “Ludiek met Muziek” aan grote groepen docenten, almede binnen ons programma op de staatsscholen “Ludiek met Muziek”. Ze is zeer creatief en communiceert goed met zowel de kinderen, de leerkrachten als de directie van de staatsscholen.

- Ketty Peña Peña: docent VBO-school

Ketty is in 2024 vast bij ons komen werken. We kende haar al als docent. Over de afgelopen jaren is zij degene geweest die inviel als een docent ziek was of met zwangerschapsverlof ging. Zij werkt voornamelijk met de kinderen die zware leerproblemen hebben, want ze heeft het geduld van een engeltje. Wij zijn erg enthousiast over haar, zowel als docent als over haar persoonlijkheid en teamlid van El Manguaré.

4 ACHTERGROND

Iquitos is een stad met ruim 600.000 inwoners en bevindt zich midden in het Amazonegebied in Peru. De bevolking is voor een groot gedeelte van Indiaanse afkomst en leeft veelal van de natuur, vooral van het regenwoud en de Amazonerivier met haar zijtakken. De werkloosheidscijfers zijn erg hoog, met als resultaat dat 62% van de bevolking onder de armoedegrens leeft en 42% zelfs in extreme armoede.

De stad kent dan ook vele achterstandswijken.

Veel gezinnen in deze wijken zijn gebroken gezinnen, in de meeste gevallen alleenstaande moeders met meerdere kinderen van verschillende vaders. Als gevolg hiervan leven kinderen vaak in zorgwekkende omstandigheden. Vaak worden ze thuis niet (goed) opgevangen. Ook komt ondervoeding en kinderarbeid veelvuldig voor. Binnen de gezinnen is er bovendien vaak sprake van geweld en misbruik.

Vanuit de overheid worden weinig sociale voorzieningen geboden. Een maatschappelijk zorgstelsel zoals wij in Nederland kennen, bestaat in Peru niet. Ook de kwaliteit van het onderwijs laat te wensen over. Het percentage analfabeten en laag geschoolden in Iquitos is dan ook schrikbarend. Volgens een nationaal onderzoek van het Ministerie van Onderwijs (2003) is ruim 17% van de 5-15 jarige kinderen van Iquitos nooit op een school ingeschreven geweest. Van de kinderen die wel naar school gaan, maakt bijna 10% zijn lagere schoolopleiding niet af.

Het harde leven in de achterstandswijken van Iquitos is gericht op overleven. Kindertijd bestaat niet of nauwelijks. Er wordt doorgaans geen rekening gehouden met de rechten van het kind.

- Meer dan 20 % van de kinderen heeft géén geboorte- of identiteitspapieren en bestaat dus formeel gezien niet voor de staat. Zonder deze papieren kunnen de kinderen niet naar school en kunnen ze niet terecht bij ziekenhuizen of andere staatsinstanties.
- Vanwege de vele problemen waar gezinnen mee te kampen hebben en het gemis aan informatie over het opvoeden van kinderen, worden kinderen vanaf 3 jaar als kleine (domme) volwassenen beschouwd. Spelen, stimuleren en het opbouwen van kennis en zelfvertrouwen zijn onbekende termen in het harde leven van Iquitos. Er wordt totaal niet “geïnvesteerd” in de kinderen, ze zijn er gewoon en moeten meehelpen waar nodig!
- In de achterstandsbuurtten gaat rond de 40% van de kinderen niet naar de kleuterschool en als ze eenmaal in groep 3 terecht komen, kunnen ze zich niet meer aanpassen aan het onderwijsprogramma wat routinematig door de leerkrachten wordt opgedreund.
- Onderwijzers op de staatsscholen krijgen van de staat geen educatief materiaal (niet eens een potlood of een schrift) en zijn totaal onbewust van het niveau van hun leerlingen. De kinderen mogen volgens de wet niet blijven zitten in groep 3 en gaan met de nog groter opgelopen achterstand gewoon door naar groep 4.

- Peru staat op de laatste plaats bij een onderzoek in 2013 onder 66 landen (PISA: Programme for International Student Assessment). Daarnaast heeft Iquitos (en omgeving) het laagste onderwijsniveau van heel Peru. Bij het jaarlijkse staatsexamen onder de leerlingen uit groep 4 (2014) blijkt dat slechts 4.8% van de Iquiteense schoolkinderen een voldoende rekenniveau heeft en 13.2% een voldoende haalt voor begrijpend lezen.

5 DOELSTELLING

De stichting zet zich in voor de kinderen in de achterstandswijken van de geïsoleerde junglestad Iquitos, gelegen in het oerwoud aan de Amazonerivier in Peru, Zuid-Amerika. Hierbij richt zij zich specifiek op de volgende terreinen:

- Het bestrijden van analfabetisme;
- Toegang tot scholen bevorderen via steun bij het verkrijgen van geboorte- en studiedocumenten;
- Het terugplaatsen van op straat zwerfende kinderen op school;
- Het voorbereiden van kinderen met leerachterstand en/of –problemen op het staatsonderwijs;
- Het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs op staatscholen;
- Het zorgdragen voor medische controles, verzekeringen en bijvoeding;
- Het bevorderen van de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen van 5 tot 8 jaar en hun ouders via het programma “Ludiek met Muziek”.

6 DOELGROEP EN BEREIK

El Manguaré is ervan overtuigd dat, om betere kansen te hebben binnen de harde realiteit van Iquitos, een kind minimaal beschikking moet hebben over de volgende zaken:

- Verzorging en levensonderhoud;
- Liefdevolle opvang met aandacht voor normen en waarden;
- Stimulatie van zijn cognitieve, emotionele en creatieve ontwikkeling;
- Vorming van een zekere mate van zelfwaardering en zelfvertrouwen.

El Manguaré richt zich met haar projecten dan ook op die kinderen die niet volgens de bovengenoemde basisvoorwaarden opgroeien. Het gaat hier voornamelijk om kinderen jonger dan 15 jaar, afkomstig uit achterstandswijken in Iquitos. Een projectperiode duurt 3 jaar. Binnen deze drie jaar zal El Manguaré voor zover mogelijk kennis, verantwoordelijkheden en taken aan de schooldirecties, leerkrachten, ouders, buurt-dirigenten en overheidsinstanties overdragen. Na drie jaar komt de buurt in de nazorgfase terecht en start El Manguaré een nieuw project in een andere achterstandsbuurt.

Per schooljaar bereikt El Manguaré met haar onderwijsactiviteiten rond de 200-300 kinderen direct. Om haar bereik te vergroten, werkt El Manguaré intensief samen met gemeentelijke instanties, scholen, leraren en ouders. Indirect bereikt zij derhalve meer dan 600 nieuwe kinderen per jaar. Via het project dat de toegankelijkheid tot scholen voor de kinderen bevordert (“Ik besta en ik studeer”) geeft El Manguaré 1000-1500 kinderen per jaar de kans op het volgen van onderwijs. Door middel van deze werkwijze is er bovendien sprake van wederzijdse kennisoverdracht tussen Manguaré en de participerende instanties en personen, waardoor de groei en de continuïteit van de programma’s gegarandeerd wordt.

7 PROGRAMMA'S VAN EL MANGUARÉ

El Manguaré wil de vicieuze cirkel waarin vele gezinnen zich begeven helpen doorbreken. Hiertoe richt zij zich specifiek op de kinderen, hun ouders en het onderwijs. El Manguaré werkt buurtgericht. Dat wil zeggen dat er elke drie jaar in een nieuwe achterstandsbuurt een integraal project gestart wordt. Tijdens deze drie projectjaren worden de volgende programma's uitgevoerd:

1. "Ik besta en ga naar school!"

El Manguaré zet geboortepapierencampagnes op en helpt niet-schoolgaande kinderen (terug) naar school.

2. Onderwijskwaliteitsverbetering – van staatschool naar STERSchool

El Manguaré ondersteunt de buurtschool met het implementeren van de vijf dimensies van een STERSchool.

Wij werken drie jaar lang intensief samen met directie, leerkrachten en de directe omgeving van de school, met het doel het onderwijsniveau te verbeteren.

3. VBO (voorbereiden basis onderwijs) school "El Manguaré"

El Manguaré vangt de kinderen met grote leerachterstand en/of -problemen kosteloos op en bereidt ze voor op het niveau van groep 3 van het staatsonderwijs. De leerlingen van El Manguaré (veelal uit arme probleemgezinnen) ontvangen tevens (bij)voeding, medische verzorging en een gratis medische verzekering.

4. Vroegtijdige stimulatie - "Ludiek met Muziek" -

El Manguaré werkt met de Suzuki-methode om via een ludieke en muzikale methode de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van alle kinderen uit haar programma's te stimuleren. Eveneens betrekken we ouders en andere onderwijskrachten hierbij om het belang van vroegtijdige stimulatie van kinderen op school en in de thuissituatie te bevorderen.

7.1 HET PROGRAMMA “IK BESTA EN GA NAAR SCHOOL!”

(voor kinderen van 0 tot 16 jaar)

7.1.1 Probleemschets

Zoals eerder aangegeven, gaat meer dan een kwart van de kinderen in en rondom Iquitos niet naar de lagere school of haakt vroegtijdig af. Het percentage analfabetisme is zeer hoog.

De voornaamste reden voor het niet naar school gaan is het gemis aan geboortepapieren. Zonder deze documenten worden kinderen niet op school aangenomen en hebben ze ook geen recht op andere voorzieningen (o.a. medisch). Ouders uit de achterstandsbuurten kunnen de kosten van de inschrijving vaak niet opbrengen en de gezinssituatie is vaak zo ingewikkeld dat ze door de ambtenaren van het RENIEC (officieel lokaal inschrijfbureau) van het kastje naar de muur worden gestuurd. Onbewust van de rechten van hun kinderen en/of de consequenties van het leven zonder geboortepapieren, geven deze ouders de strijd al snel op.

Andere redenen voor het niet naar school gaan, zijn de armoede en de ongeschoolde ouders zelf. Vanwege geldgebrek en omdat ouders het belang van scholing niet altijd inzien, worden veel te veel kinderen ingezet om thuis op hun jongere broertjes en zusjes te passen of een centje bij te verdienen. Het is een vicieuze cirkel voor deze families.

7.1.2 Achtergrond en plan van aanpak

Vanwege de grote problemen die het leven zonder geboortepapieren voor de kinderen met zich meebrengen, heeft El Manguaré in oktober 2011 besloten contact te leggen met het RENIEC om een oplossing te zoeken voor deze kinderen. We zijn tot een overeenkomst gekomen waar El Manguaré de kinderen (en hun ouders!) uit haar buurt zonder papieren één weekend per maand op haar school bijeenbrengt en waar de

ambtenaren van het RENIEC eveneens verschijnen om deze kinderen gratis (of in speciale gevallen tegen lage kosten) in te schrijven. De medewerkers en vrijwilligers van El Manguaré zijn tijdens deze geboortepapieren-campagnes eveneens in grote getalen aanwezig om de vaak zeer onzekere buurtbewoners rustig van de benodigde informatie te voorzien. Daarnaast kunnen wij vanuit onze vertrouwenspositie bemiddelen bij uitzonderlijke familiesituaties. Tijdens deze campagnes vullen we van alle bezoekers een vragenlijst in en noteren we de gegevens van alle ouders die hun kinderen komen inschrijven. Hierdoor identificeren we niet-schoolgaande kinderen en kunnen deze kinderen worden opgenomen in ons *Terug-naar-school-programma*.

7.1.3 Doelstelling El Manguaré

Zoveel mogelijk kinderen uit achterstandsbuurten aan geboortepapieren helpen, de toegankelijkheid van het regulier onderwijs voor deze kinderen vergroten en de instroom op school bevorderen en begeleiden, in samenwerking met het RENIEC, de ouders en de scholen.

7.1.4 Actie El Manguaré 2024-2026

Het programma “*Ik besta en ga naar school!*” heeft over de jaren zoveel naamsbekendheid opgedaan dat buurtgericht werken onmogelijk is geworden. Schoolbesturen, buurtdirigenten en ambtenaren van deelgemeentes komen ons regelmatig opzoeken met de vraag of wij kunnen doen aan het grote aantal “papierloze” kinderen op hun school, in hun buurt of binnen de deelgemeente. Onze oproepen via de radio en tv komen eveneens bij vele families en instanties terecht. Het resultaat is dat, ondanks het verminderde percentage kinderen zonder identiteit over de jaren heen, Manguaré wederom stijgt in het aantal kinderen die we jaarlijks aan een identiteit helpen.

Het expliciet “uitkammen” van buurten blijft gericht op alle achterstandsbuurten van Iquitos en soms ook buiten Iquitos (meer de jungle in). Met dit programma worden eveneens de niet-schoolgaande kinderen uit de achterstandsbuurten van deze scholen de lokale sociaal werkster van El Manguaré gesignaleerd. De geboortepapieren-campagnes zijn een grote steun bij het signaleringsproces, maar ook onze naamsbekendheid en vertrouwenspositie in deze achterstandsbuurten. Zij zorgen ervoor dat mensen via via over ons horen en zodanig ook zelf naar ons toe (durven te) komen met kinderen zonder papieren en/of kinderen die niet naar school gaan. Tevens nemen wij altijd contact op met de buurtdirigenten, die ons families met niet schoolgaande kinderen en/of kinderen zonder geboortepapieren kunnen aanwijzen.

Na het identificatieproces worden de families bezocht en wordt er met de ouders gepraat over de thuissituatie, het belang van onderwijs en wat El Manguaré (in samenwerking met de ouders) voor deze kinderen kan betekenen. De kinderen worden zo snel mogelijk ingeschreven op reguliere scholen. In samenwerking met de ouders en de scholen proberen we ongeveer 50-100 kinderen per jaar (terug) op school te krijgen. Er worden scholen uit de buurt betrokken bij het project die deze kinderen opnemen in hun leerlingenbestand (ondanks de soms hogere leeftijd). Indien nodig wordt er een plaatsingstest afgenomen om te beslissen in welke groep het kind het best in kan stromen.

Het merendeel van de kinderen die wij in het *Terug-naar-School programma* opnemen, heeft geen identiteits- of geboortepapieren, waardoor scholen hen officieel niet in mogen schrijven. El Manguaré praat met de directies van de buurtscholen en onder de belofte dat El Manguaré via haar campagnes en contacten met het RENIEC binnen zo kort mogelijke tijd de papieren van de kinderen in orde zal maken, nemen de scholen die met ons samenwerken hen vervolgens toch op in hun leerlingenbestand. El Manguaré houdt daarna contact met de leerkrachten om de voortgang van deze kinderen op de voet te volgen. Als blijkt dat er problemen zijn, zoeken we de ouders op en gaan we samen op zoek naar een oplossing.

7.1.5 Duur en overdracht

Eenmaal ingeschreven worden de kinderen gedurende twee jaar ondersteund door ons programma. Daarna ligt de verantwoordelijkheid bij de school en de ouders. Uiteraard wordt er gedurende de twee jaar begeleiding aan deze overdracht van verantwoordelijkheid gewerkt.

7.1.6 Aantallen en meting van de resultaten

- Het aantal kinderen dat per jaar via El Manguaré geboortepapieren verkrijgt (Geboortepapieren- programma): 1000-1500
- Het aantal kinderen dat per jaar (terug) naar school gaat (Terug-naar-school-programma): 50-100

Om het succes van het Terug-naar-school programma te controleren zal El Manguaré drie verschillende metingen verrichten:

1. *De korte termijn meting*, waarin gemeten wordt hoeveel van de kinderen die wij hebben ingeschreven aan het eind van het schooljaar nog op school zitten of deze afgerond hebben (opgesplitst naar sekse en leeftijd).
2. *De 2-jaar meting*, waarin gemeten wordt hoeveel van de kinderen die (terug) naar school zijn gegaan, na de 2 jaar dat ze door El Manguaré begeleid werden nog op school zitten of deze afgerond hebben (opgesplitst naar sekse en leeftijd).
3. *De lange termijn meting*, waarin El Manguaré jaarlijks meet wat het percentage onder haar 'terug-naar-school-kinderen' is dat verder zonder enige begeleiding en/of financiële hulp van onze kant (wellicht een uitzondering daar gelaten) nog op school zit of deze afgerond heeft (opgesplitst naar sekse en leeftijd).

7.2 HET PROGRAMMA ONDERWIJSKWALITEITSVERBETERING

(op achterstandsscholen voor leerkrachten en leerlingen van groep 3 en groep 4).

7.2.1 Probleemschets

Kinderen uit de achterstandswijken die wel naar school gaan, krijgen 'onderwijs' op staatscholen waar weinig kundige leerkrachten te vinden zijn en al helemaal geen educatieve materialen. Er wordt niet met boeken gewerkt en zelfs het schrift en potlood moeten de kinderen zelf kopen. Daarbij is het op school en in de klas meestal één chaos. Vanaf groep 3 gaat het doorgaans al

helemaal mis, omdat er een groot gapend gat bestaat tussen het niveau waarmee de kinderen van de kleuterschool komen en het niveau van het onderwijsprogramma van groep 3. Om het erger te maken gaat ca. 40% van de kinderen

niet eens naar de kleuterschool, maar heeft hun eerste schoolervaring pas op de lagere school. De leerkracht die haar lesprogramma afwerkt zonder naar het cognitieve en/of mentale niveau van haar leerlingen te kijken, kiest doorgaans de 5 beste leerlingen uit om mee te werken en laat de rest voor wat het is.

Tot overmaat van ramp mogen de leerlingen in Peru niet blijven zitten in groep 3 en stroomt de meerderheid vervolgens totaal onvoorbereid door naar groep 4. Daar blijven ze zo vaak zitten dat ze het uiteindelijk opgeven en van school gaan, of worden ze blind doorgeschoven naar hogere klassen, met het rampzalige resultaat dat verschillende kinderen uit groep 7 nog steeds geen makkelijke woordjes kunnen lezen, laat staan een rekensom kunnen maken.

Daarnaast moet nog vermeld worden dat zowel door bovenstaand beschreven leefsituatie, als door de zeer agressieve en neerbuigende manier van opvoeden, die zowel thuis als op school toegepast wordt, de Iquitenen over het algemeen van jongs af aan een zeer negatief zelfbeeld hebben.

7.2.2 Achtergrond en plan van aanpak

Het *programma ter verbetering van de onderwijskwaliteit* op staatscholen is in 2008 door de oprichters van de Peruaanse Asociación El Manguaré in Iquitos ontwikkeld ten behoeve van de kinderen van Kinderhuis Arco Iris. Als gevolg van dit programma ging de ontwikkeling van de kinderen met zeer grote sprongen vooruit. En niet alleen in academisch opzicht. Ze begonnen in zichzelf te geloven en daarmee in de mogelijkheid op een beter leven in de toekomst. In 2009 is dan ook besloten dit onderwijsprogramma op scholen in achterstandsbuurtten van Iquitos in te zetten en de onderwijzers van de doelgroep klassen twee jaar intensief te trainen en te begeleiden om zo de continuïteit te waarborgen. Tijdens het instroomjaar wordt voornamelijk aandacht aan groep 3 gegeven en werken we aan het opbouwen van het vertrouwen in onze organisatie bij de leerkrachten, de directie, de ouders en de buurtbewoners. Het tweede jaar wordt groep 4 bij de dagelijkse trainingen betrokken en richten we ons extra op het verbeteren van de resultaten op het

staatsexamen. De resultaten liegen er niet om. De leerlingen van de klassen die door El Manguaré begeleid worden, bevinden zich al vaak op een hoger leerniveau dan de kinderen uit de jaren daarboven. Verder heerst in onze klassen een positieve sociale sfeer, hebben de kinderen plezier in het leren en is de betrokkenheid van de families van deze kinderen enorm gegroeid. Dit alles heeft als resultaat dat het aantal kinderen dat halverwege het jaar wegvallen in deze klassen is gedaald en de meeste van deze leerlingen een stabielere basis meekrijgen voor de rest van hun schoolcarrière en hun leven in de toekomst. Naast onze eigen observaties geven de resultaten van het onafhankelijk staatsexamen ons eveneens zeer positieve resultaten. In het project 2012-2015 is het percentage van geslaagde leerlingen van ca. 8% (de score van Cristo Redentor voordat we met hen samenwerkten) tot 60% gestegen (aan het eind van onze drie jaar). Het derde jaar op de school wordt gebruikt om de geleerde lessen van het programma te laten beklijven en stapje voor stapje de overdracht op het schoolbestuur en de leerkrachten tot stand te brengen. Helaas worden de staatsexamens vanaf 2016 niet meer afgenomen en zijn we daarmee onze objectieve meting kwijt. We hebben echter onze interne metingen nog en deze nemen wij erg serieus. Onze doelstelling is het onderwijs verbeteren en als we zien dat de resultaten niet zijn zoals we hadden verwacht, evalueren we ons werk en passen we het aan zodat we betere resultaten kunnen bereiken.

Trainingen

Door de jaren heen hebben trainingen aan docenten altijd een belangrijke plek ingenomen binnen onze projecten. Daarom hebben we sinds 2013 naast de intensieve begeleiding die de leerkrachten van de geselecteerde staatsschool ontvangen, besloten jaarlijks 4 trainingen voor grotere groepen leerkrachten (30-50) van verschillende scholen in Iquitos aan te bieden. Afgelopen jaar hebben we een nieuwe training ontwikkeld (gebaseerd op de Schrijfdans). Deze onderwijstechniek heeft fantastische resultaten op onze eigen school gegenereerd en om die redenen willen we onze kennis over de schrijfdans met andere scholen en leerkrachten delen. De thema's van de trainingen zijn:

- Het creëren van een positieve school, Suzuki en zelfbeeld;
- "Ludiek met Muziek";
- De Schrijfdans (nieuwe training);
- Begrijpend en technisch lezen;
- Spelend rekenen.

De eerste training geven we specifiek voor de docenten van de school waarmee wij samenwerken. De rest van de trainingen geven we voor grotere groepen leerkrachten en andere geïnteresseerden. Elke training duurt 6 uur. We hebben besloten om de trainingen vanaf 2019 gratis aan docenten en scholen aan te bieden. Deze beslissing is om twee redenen genomen. Ten eerste zijn eigen kosten voor de trainingen beduidend verminderd door samenwerking met deelgemeentes die ons bijvoorbeeld een locatie en audio/visueel materiaal verschaffen. De tweede reden is dat we hopen op deze manier nog meer leerkrachten te ontvangen bij onze trainingen. Naast de trainingen, ontvangen de cursisten kopieën en materialen, een broodje en iets te drinken en daarnaast een officieel certificaat dat ze de training hebben gevolgd (eveneens ondertekend door de gemeente).

De trainingen worden altijd geëvalueerd en de reacties zijn tot nu toe allemaal erg positief. Leerkrachten geven aan dat ze onze trainingen leuk en zinvol vinden, omdat we ze heel praktisch houden. We wisselen theorie en dynamische oefeningen met de groep leerkrachten goed af.

7.2.3 Doelstelling El Manguaré

De doelstelling is om de uitval van kinderen binnen het onderwijs terug te dringen. Dit wil El Manguaré realiseren door de kwaliteit en de relevantie (aangepast op de ontwikkelingsfase van het kind) van het onderwijs te verbeteren. Specifiek richt El Manguaré zich op het onderwijs van de 1^e

en 2e klas lagere school (in Nederland groep 3 en 4). De kinderen uit deze klassen krijgen hierdoor een betere basis mee van lezen, schrijven en rekenen, waardoor hun zelfvertrouwen toeneemt en een goede basis wordt gevormd om andere vakken te kunnen volgen en begrijpen.

Met ons Onderwijs Kwaliteitsverbeteringsprogramma gaan wij met de leerkrachten van een staatschool aan de slag met de volgende onderwijsvoorwaarden:

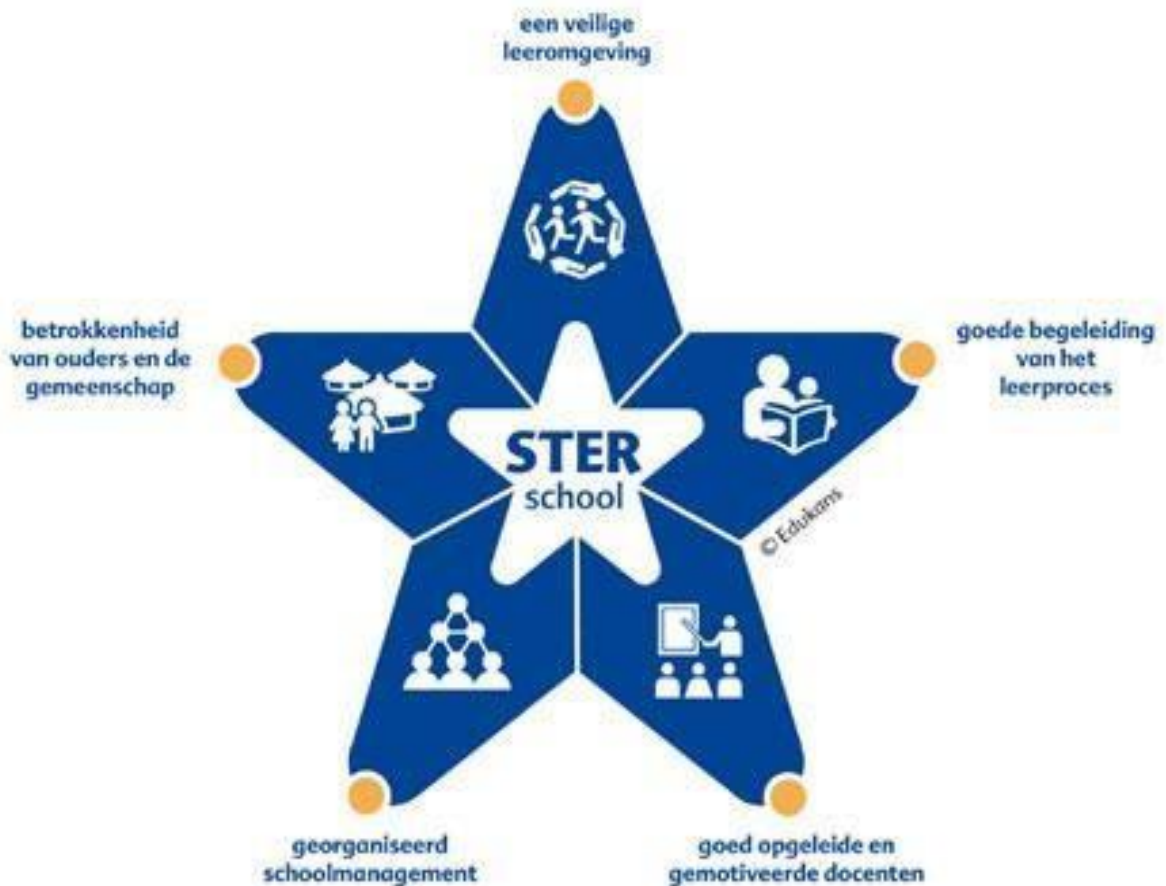
1. Duidelijke regels en afspraken opstellen voor de leerlingen binnen hun klaslokaal.
2. Het bijbrengen van een stevige basiskennis op het gebied van taal en rekenen. Dit gebeurt door een intensieve training voor de docenten om hen te leren hoe zij deze vakgebieden beter en dynamischer kunnen aanbieden aan de kinderen. Daarnaast verstrekken wij lesboeken en onze educatieve- en leer ondersteunende materialen. De kinderen en de leerkrachten krijgen een cursus waarin ze leren omgaan met deze materialen.
3. Het vergroten van de zelfwaardering en het zelfvertrouwen van de leerlingen. Dit bereiken we door de leerkrachten positief stimulerend gedrag in de benadering van hun leerlingen aan te leren. Hierbij maken we gebruik van de Suzuki methode die uitgaat van het idee dat ieder kind talent heeft en kan leren. Onze docenten krijgen een intensieve training hierin.
4. Speciale individuele aandacht voor kinderen die door leerproblemen en/of externe factoren achterblijven bij de rest van hun klasgenoten. Kennisoverdracht aan de docent over hoe hij met deze leerlingen kan werken binnen zijn klas.

7.2.4 Actie El Manguaré 2024-2026: Van staatschool tot STER-school *

Onze werkwijze heeft in principe altijd al de dimensies van het STER-model bevat, maar de documentatie en de systematische opzet van het * **STER model van Edukans** heeft ons richting en structuur gegeven. Nadat wij in 2013 besloten het STER-model in onze werkwijze te verwerken hebben we de stappen en de vijf dimensies van het STER-model via overleg en werkgroepen aan de directie en de leerkrachten van de school voorgelegd. Via dit model werd het de betrokkenen duidelijk waar we naar toe willen groeien en hebben zij allen hun volledige medewerking toegezegd. De transformatie naar een STER-school die in samenwerking tot stand is gekomen had fantastische resultaten. Op onze eigen examens en metingen zagen we het aantal kinderen die

beter scoorden met grote sprongen groeien. De onafhankelijke meting die vanuit het ministerie van onderwijs wordt uitgevoerd om de kwaliteit van het onderwijs op de scholen te meten gaf overeenkomstige resultaten.

Na overleg met zowel de directie als de leerkrachten van groep 3 en 4 hebben we besloten om vanaf 2024 dit project in te zetten op de staatschool "Eleodoro Bustamente López". De komende drie jaar zullen twee lerarentrainers dagelijks in de 5 klaslokalen van groep 3 en 4 intensief met de klerkrachten samenwerken om het onderwijsniveau van de school vanaf de basis te verbeteren.

7.2.5 Duur en overdracht

Het programma ter verbetering van de onderwijskwaliteit neemt per school drie jaar in beslag. Binnen die jaren zorgt El Manguaré er voor dat er een goede kennisoverdracht plaatsvindt, zodat de school na die periode het geleerde zelfstandig voort kan zetten. In de jaren na de overdracht komt de school in de nazorgfase en bezoeken wij de school nog maandelijks om de voortzetting te evalueren.

7.2.6 Aantallen en meting van de resultaten

El Manguaré neemt in haar project jaarlijks rond de 4-6 klassen (160-240 kinderen) op in het programma ter verbetering van onderwijskwaliteit. Verder heeft de training van de onderwijzers van deze klassen uiteraard een positief effect op alle kinderen die zij gedurende de rest van hun onderwijs carrière zullen onderwijzen. De begeleiding van de kinderen en de training van de onderwijzers wordt verzorgd door drie lokale leraar-trainers (parttime). Deze leraar-trainers worden intensief getraind en dagelijks bijgestaan door de onderwijsspecialisten van El Manguaré.

- Aantal kinderen dat jaarlijks via dit programma beter onderwijs krijgt: 120-200
- Aantal leerkrachten dat via het onderwijskwaliteit programma bijgeschoold wordt: 4-6
- Aantal leerkrachten dat onze jaarlijkse werkgroepen (4) volgt: ca 200

Om een goede doorstroom op school te bewerkstelligen en het succes van het onderwijskwaliteit - programma te controleren heeft El Manguaré vijf meetinstrumenten ontwikkeld:

1. *Een niveau-examen voor het intreden van groep 3.* Dit examen meet of de kinderen goed genoeg zijn voorbereid op het onderwijsniveau van groep 3. Als dit niet het geval is, worden ze opgenomen in ons Voorbereidend Basis Onderwijs programma.
2. *Een niveau-examen voor het einde van groep 3.* Dit examen meet het kennisniveau op het gebied van rekenen, schrijven en begrijpend lezen, en wordt aan het eind van het schooljaar afgenomen bij alle groep 3-kinderen uit de klassen die dat jaar ons programma gevolgd hebben. Hetzelfde examen wordt tevens bij vergelijkbare groepen van het zelfde klasniveau afgenomen, maar dan bij klassen die niet bij ons programma betrokken waren (controlegroep). De resultaten, de verschillen en een analyse van de verkregen gegevens, zullen ons niet alleen laten zien of het programma succesvol is, maar ook informatie verschaffen over hoe El Manguaré haar onderwijskwaliteit -programma inhoudelijk nog effectiever zou kunnen maken.
3. *Een niveau-examen voor het einde van groep 4.* Zie boven, met het verschil dat het examen aan het gewenste leerniveau van kinderen aan het einde van groep 4 aangepast is.
4. *Een praktisch stappenplan voor de leerkrachten.* Dit instrument, wat in eerste instantie als houvast voor de trainingen van de leerkrachten ontwikkeld is, wordt tevens ingezet om op elk gegeven moment de vooruitgang in het lesgeven van de leerkrachten te kunnen beoordelen. In het stappenplan zijn alle vier de aandachtspunten (zie boven bij 'doelstelling El Manguaré') in verschillende zeer kleine, werkbaar en controleerbare praktische stapjes opgesplitst. Elk stapje heeft een scorelijst waar de trainer aan kan geven in hoeverre de leerkracht deze stap onder controle heeft en of dit op eigen initiatief gebeurt of dat hij/zij aangestuurd moet worden. Dit instrument, dat wij drie keer per jaar inzetten om de voortgang van de leerkracht te beoordelen en om ons informatie te verschaffen over hoe we de individuele training per leerkracht moeten bijstaven, is uitstekend geschikt als instrument om het effect van het programma op de kwaliteit van lesgeven te meten.
5. Het vijfde meetinstrument zijn *evaluatieformulieren*, welke aan het eind van elk schooljaar uitgedeeld zullen worden aan schooldirecties, leerkrachten, trainers, ouders van de leerlingen en de coördinator van het project. Alhoewel hier geen cijfers uit zullen komen geeft het ons subjectieve, maar daarom niet minder belangrijke informatie die wij zullen gebruiken om ons project jaarlijks aan te scherpen en er een nog groter succes van te maken.
6. *Het Peruaanse staatsexamen.* Dit wordt bij alle leerlingen aan het eind van groep 4 afgenomen. De resultaten worden per leerling, per school, per regio en nationaal gepubliceerd. De schoolresultaten van het huidige jaar vergelijken we met de resultaten van de jaren hiervoor, maar ook met de regionale resultaten (zie kopje 7.2). Dit examen is de laatste jaren niet meer afgenomen, maar we hopen dat het terugkomt of wordt vervangen door een andere externe evaluatie van het leerniveau van leerlingen eind groep 4.

7.3 ONZE VBO-SCHOOL “EL MANGUARÉ”

(voor kinderen (5-8 jaar) met leerachterstand en/of –problemen)

7.3.1 Probleemschets

Dankzij het onderwijskwaliteit verbeteringsprogramma hebben we op de staatsscholen die steun krijgen van El Manguaré een verbetering in het lesgeven van de leerkrachten kunnen waarnemen. Ook het leerniveau van leerlingen uit groep 3 (en daaropvolgend groep 4) is gemiddeld omhoog gegaan, echter...

Eén van de grote problemen waar een basisschool in achterstandswijken mee kampt, is de instroom van kinderen zonder enige -of een groot tekort aan- voorbereiding op het startniveau van groep 3. Ongeveer 40% van de kinderen die instroomt, heeft nooit op de kleuterschool gezeten (velen kunnen niet eens zelf een potlood vasthouden) en van de overgebleven 60% heeft eveneens minder dan de helft de benodigde basiscapaciteiten en –kennis voor groep 3. Daarnaast kampen vele van deze kinderen met een zeer laag zelfbeeld.

Deze factoren trekken het onderwijsniveau van de scholen beduidend naar beneden. Binnen ons programma leert een leerkracht haar lesprogramma aan te passen op het niveau van de leerlingen, met het resultaat dat zij aan 70% van de leerlingen kleuterles moet geven.

Oftewel, ons onderwijskwaliteit verbeteringsprogramma bereikt haar doelstelling (de kwaliteit van het lesgeven op de staatsschool verbetert), maar we realiseerden ons al snel dat als we het algemene onderwijsniveau van een school wilden helpen verbeteren, er eerst een oplossing gevonden moest worden voor de grote instroom van onvoorbereide kinderen in groep 3.

7.3.2 Achtergrond en plan van aanpak

In 2010 heeft El Manguaré geprobeerd de grote instroom van onvoorbereide kinderen terug te dringen via zomeronderwijs voor kinderen met leerachterstand en kleuterklassen voor kinderen uit de buurt die niet naar de kleuterschool gingen. We kwamen echter tot de conclusie dat we via deze programma's niet alle kinderen konden bereiken die zich het opvolgende jaar voor groep 3 inschreven.

Als resultaat hebben we in 2011 het *Vorbereidend Basis Onderwijs* (VBO) programma opgezet. Dit is een tussenklas tussen de kleuterschool en groep 3. Bij de inschrijving voor groep 3 wordt via een evaluatie besloten welke kinderen daadwerkelijk voorbereid zijn op het niveau van groep 3. De rest wordt met toestemming van de ouders een jaar lang onder de vleugels van El Manguaré genomen om ze alsnog voor te bereiden op het onderwijsniveau van groep 3.

Sinds maart 2012 is dit programma officieel als privé school erkend door het ministerie van Onderwijs.

7.3.3 Doelstelling El Manguaré

De opvang van kinderen met leerproblemen en/of achterstand op onze school, voordat ze groep 3 binnenstromen, heeft twee doelstellingen:

1. De uitval van kinderen binnen het onderwijs terugdringen. Dit wil El Manguaré realiseren door deze kinderen een zo stevig mogelijke cognitieve en emotionele voorbereiding te geven voordat zij met groep 3 starten.
2. De kwaliteit en de relevantie (aangepast op de ontwikkelingsfase van de leerlingen) van het onderwijs op de naastliggende staatsschool verbeteren. Doordat El Manguaré de kinderen met leerproblemen en – achterstand een extra jaar onder haar vleugels neemt, vult groep 3 zich grotendeels met leerlingen die voorbereid zijn op het leerniveau van deze groep. Op enkele uitzonderingen na volgt de gehele groep het lesprogramma en kan de leerkracht haar leerlingen gedurende het jaar voorbereiden op het niveau van groep 4.

7.3.4 Actie El Manguaré 2024-2026

Na zeer succesvolle resultaten van dit pilot-programma in 2011 (zowel binnen ons programma als in groep 3 van de San Lucasschool), hebben wij contact opgenomen met het ministerie van onderwijs. Het is een harde noot om ze buiten het bestaande onderwijs systeem te laten denken, maar in ieder geval hebben we voor elkaar gekregen dat onze school sinds maart 2012 officieel erkend is. Vanuit dat startpunt zullen wij niet alleen doorgaan met ons programma naast de San Lucas school, maar willen wij onze school, die een extra kleuterjaar voor kinderen met leerachterstand en –problemen biedt, in de toekomst eveneens aan de staatsschool “28 de Julio” koppelen (en aan toekomstige scholen die wij zullen helpen hun onderwijsniveau te verbeteren).

7.3.5 Duur en overdracht

Het VBO programma, dat sinds de erkenning van het ministerie van onderwijs, een officiële school is geworden, is voorlopig een doorlopend programma, welke niet gebonden is aan de drie jaar dat wij aan een school verbonden zijn. Er is dan ook geen overdracht noodzakelijk. Wel evalueren wij elke drie jaar wat wij bereiken en of het project gecontinueerd wordt. Wij doen ons uiterste best om via het ministerie van onderwijs betaalde onderwijskrachten te verkrijgen, zodat deze officiële school (gedeeltelijk) door de overheid gefinancierd gaat worden. Tot nu toe helaas zonder resultaat.

7.3.6 Aantallen en meting van de resultaten

De VBO-kleuterschool “El Manguaré” neemt volgend jaar 40 kinderen op in haar programma. Na afronding van dit jaar stromen de kinderen automatisch en goed voorbereid door naar de eerste klas van de naastliggende lagere scholen van de staat. Hiermee vullen we rond de 35% van groep 3 van dat jaar. We zouden meer kinderen kunnen helpen als we leerkrachten van de staat zouden krijgen. Uiteraard moeten we ook rekening houden met de aanmeldingen en capaciteit van de staatsschool. We hebben gemeten dat het aantal kinderen dat zich daar jaarlijks inschrijven zonder de gewenste voorbereiding rond de 70% ligt.

Om een goede doorstroom op en naar de staatsschool te bewerkstelligen en het succes van het lesprogramma op de school “El Manguaré” te controleren heeft El Manguaré een niveau-examen ontwikkeld dat op drie momenten wordt afgenomen:

1. *Op het moment van inschrijving voor groep 3 van de staatsschool.* We meten of de kinderen goed genoeg zijn voorbereid op het onderwijsniveau van groep 3. Als dit niet het geval is, worden ze opgenomen in het Voorbereidend Basis Onderwijs programma op onze school.
2. *Halverwege het schooljaar.* Dit meetmoment geeft ons, naast de evaluatie en observatie van de

leerkracht, informatie over de voortgang van elke individuele leerling.

3. *Aan het eind van het schooljaar.* Aan de hand van de resultaten van dit meetmoment kunnen we beslissen of een leerling academisch gezien goed genoeg is voorbereid op het niveau van groep 3. Daarnaast kunnen we meten of wij met ons programma onze doelstelling bereiken dat minstens 85% van de leerlingen binnen één jaar goed voorbereid wordt op het startniveau van groep 3.

Naast de academische voortgang van onze leerlingen houden we de emotionele en sociale ontwikkeling uiteraard ook in de gaten. Dit gebeurt aan de hand van observaties in de klas door de leerkracht en gesprekken met de ouders van de leerling.

7.3.7 Samenwerkingsverbanden voor aanvullende projecten voor de VBO school kinderen

1. **Voeding.** Via het overheidsprogramma “Vaso de leche” krijgen de leerlingen momenteel ’s ochtends een kleine bijvoeding. We zijn in onderhandeling met een ander overheidsprogramma om hier een lunch aan toe te voegen (de hoofdmaaltijd die vele van onze leerlingen niet dagelijks thuis krijgen).
2. **Ziektekostenverzekering.** Via contacten die we met ambtenaren van het nationale verzekeringsprogramma hebben gelegd, vechten wij voor een gratis ziektekostenverzekering van onze leerlingen. Alhoewel deze verzekering in de regel gratis gegeven zou moeten worden, is dat in de praktijk niet het geval. We hebben hierbij ondersteuning van de “Defensoria del Pueblo”, een staatsorgaan dat opkomt voor de rechten van de mens.
3. **Medische zorg.** Daarnaast werken we samen met een naastgelegen kliniek. Ze evalueren onze kinderen drie keer per jaar. Ze meten en wegen ze en nemen bloed af om te kijken hoe het met ze gaat. Aan de hand van die resultaten zorgen wij dat de kinderen aanvullende vitamines en ijzertabletten krijgen om aan te sterken. Onze leerlingen ontvangen eveneens tandartscontroles en les in poetsen (de ouders ook!).
4. **Ouders.** Omdat het niet voldoende is om alleen met de kinderen zelf aan de slag te gaan, hebben we ook een maandelijks programma voor de ouders opgestart: de “escuela de padres” (school voor de ouders). De ouders krijgen les in thema’s als opvoeden, hygiëne, het bevorderen van zelfvertrouwen bij kinderen. Daarnaast zijn er momenten waarop ouders de ruimte krijgen om samen met hun kinderen spelend te leren en samen plezier te hebben.

Ondertussen blijven we, via contacten bij de lokale en nationale overheid, campagne voeren voor een erkenning van het grote vacuüm dat bestaat tussen de kleuterschool en groep 3 van de lagere school en een aanpassing van het onderwijssysteem om dit vacuüm te verkleinen of te overbruggen.

7.4 VROEGTIJDIGE STIMULATIE - “LUDIEK MET MUZIEK”

(voor kinderen (5-8 jaar) uit achterstandswijken – Suzuki-methode)

7.4.1 Probleemschets

Iquitos is een zeer geïsoleerde stad met een groot tekort aan informatie en scholing. In de buurten waar El Manguaré actief is, hebben we voornamelijk te maken met gezinnen die vanuit de jungle in Iquitos zijn komen wonen. In de jungle leven gezinnen grotendeels van de visserij en de oogst van een stukje land dat ze verbouwen. Het hebben van veel kinderen is daar een natuurlijke overlevingsstrategie. Ouders hoeven niet of nauwelijks te investeren in hun kinderen die vanaf een bepaalde (zeer vroege) leeftijd zullen meehelpen in de visserij of op het land. De kinderen zijn over het algemeen ook een pensioenplan voor de ouders. Scholing wordt in jungledorpen door de overheid gestimuleerd door de leerlingen een lunch aan te bieden, maar vaak is de school meer een opvangplek dan een plaats waar daadwerkelijk scholing wordt gegeven.

Als een gezin besluit in Iquitos te komen wonen, verandert hun leven drastisch. Vanaf dat moment moeten de ouders opeens in hun kinderen investeren. Geboortepapieren, scholing (wat geld kost) en niet te vergeten... het voedsel moet gekocht worden. Brood op de plank heeft in dit rijtje logisch gezien de prioriteit. Vanaf een zeer jonge leeftijd wordt dan ook van de kinderen verwacht dat zij in deze overlevingsstrijd meehelpen. Kindertijd en het stimuleren van de ontwikkeling van het kind op welk vlak dan ook is een luxe-verschijnsel dat de meerderheid van de kinderen uit deze gezinnen nooit heeft mogen meemaken.

Als resultaat daarvan, hebben vele kinderen uit deze buurten bij het instromen op de lagere school nog nooit een potlood vastgehouden, hebben weinig tot geen creativiteit, kunnen zich slecht concentreren of informatie vasthouden en hebben doorgaans een zeer laag zelfbeeld.

7.4.2 Achtergrond en plan van aanpak

Bovenstaande beschrijving van de kindertijd die vele kinderen in de achterstandswijken van Iquitos “genieten”, in combinatie met de lage prioriteit die hun ouders aan onderwijs geven, bestaat een groot risico dat kinderen niet naar school gaan, of deze vroegtijdig weer verlaten, om in het gezin mee te helpen.

Onder andere via het programma “*Ik besta en ik studeer!*” (zie 6.1) bereiken wij veel van dit soort gezinnen en gaan we het gesprek aan. Wij overtuigen de ouders van het belang van scholing van hun kinderen m.b.t. betere toekomstmogelijkheden in de grote stad Iquitos. Ook praten we over het belang van een goede voorbereiding op deze scholing om vroegtijdige uitval te voorkomen. Deze voorbereiding noemen wij *vroegtijdige stimulatie* en dat proces begint vanaf het moment dat het kind in de buik van de moeder verschijnt. Deels wordt deze stimulatie

opgevangen door de leraressen van de kleuterschool (40% van de kinderen uit deze wijken gaat echter niet naar de kleuterschool!), maar de hoofdtaak ligt bij de ouders en andere familieleden van het kind.

Om de ouders te helpen bij deze taak, heeft El Manguaré in 2011 de eerste cursussen ten behoeve van deze vroegtijdige stimulatie van kinderen in de buurt van San Lucas opgezet (programma “Ludiek met Muziek”). Onze cursus “Ludiek met Muziek” is gebaseerd op de Suzuki-methode (<http://internationalsuzuki.org/method.htm>). We hebben hiervoor een erkende Suzuki-lerares in onze gelederen opgenomen.

De Suzuki-visie en ons programma "Ludiek met Muziek" wordt toegepast binnen onze programma's Voorbereidend Basis Onderwijs op onze school "El Manguaré" en op de school die opgenomen is voor het onderwijskwaliteit verbeteringsprogramma. Onze Suzuki-lerares komt twee keer per week per klas langs om creatieve ontwikkeling op allerlei vlakken te stimuleren. De ouders van de leerlingen worden uitgenodigd om één keer per week hieraan deel te nemen.

7.4.3 Doelstelling El Manguaré

Onze doelstelling is het terugdringen van vroegtijdige uitval op de lagere school, welke vaak veroorzaakt wordt door een gemis of een groot tekort aan voorbereiding op het onderwijsprogramma van groep 3 en het ontwikkelingsniveau dat van de kinderen verwacht wordt voor deze groep. Via dit programma hopen wij het aantal kinderen dat zich zonder of een tekort aan voorbereiding inschrijft voor groep 3 terug te dringen. Verder trachten wij het besef van het belang van de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind op vroege leeftijd onder de ouders van de doelbuurten te verspreiden.

7.4.4 Actie El Manguaré 2024-2026

Zodra de staatscholen weer face-to-face lessen geven en zich gereorganiseerd hebben, zal El Manguaré het programma "Ludiek met Muziek" wederom in de buurt van de school "28 de Julio" en Secada (de nieuwe buurt van Cristo Redentor) introduceren.

8 WAT HEBBEN WE TOT NU TOE BEREIKT?

8.1 2009-2012: Buurt Triunfo, San Lucasschool

El Manguaré heeft in voorgaande jaren met succes de pilots opgezet van alle bovenstaande programma's in de buurt *Triunfo, Belén*. Gedurende deze jaren zijn de meeste doestellingen die wij onszelf gesteld hadden bereikt en onze programma's, waar nodig, uitgebreid en/of aangepast. We hebben al doende veel wijze lessen geleerd, zijn vele ervaringen en contacten rijker geworden en hebben onze programma's nauwkeuriger aangepast op de probleemstellingen van de scholen en families in de buurten.

Uiteindelijk hebben we vanaf halverwege 2009 tot en met eind 2012 in deze buurt de volgende aantallen kinderen en leerkrachten geholpen met onze programma's:

● Zomerschool (2010-2011):	107 kinderen
● Kleutercursus Pequeño Manguaré (2010):	50 kinderen
● Geboortepapieren/"Ik besta!" (va okt 2011)	1000 kinderen
● Terug-naar school (2009-2012)	208 kinderen
● Onderwijskwaliteitsverbetering (2009-2012)	854 kinderen
● Onze school/voorbereidend basis onderwijs (2012)	59 kinderen
● 18 leerkrachten	<u>18 leerkrachten</u>
Totaal 2009-2012	2.366 kinderen
	18 leerkrachten

Deze school gaat nu, door de overdracht van kennis, zelfstandig op dezelfde voet door, waarbij El Manguaré zo nodig een ondersteunende rol speelt.

De door ons opgedane ervaring en kennis op de San Lucas school hebben wij dankbaar kunnen toepassen in ons volgende project op de Cristo Redentor school in een achterstandswijk van San Juan en op de school Sarita Colonia en de deelgemeente Belén. Na 2012 richtten wij ons naar het voorbeeld van de STERSchool van Edukans.

Ten slotte is de samenwerking met de diverse gemeentelijke instanties zodanig gegroeid, dat hier veel minder energie ingestoken hoeft te worden om voor ons nieuwe project zaken geregeld te krijgen.

8.2 2013-2015: Buurt San Juan, Cristo Redentor school

Met alle opgedane kennis van ons eerste project in Triunfo met de San Lucasschool en met behulp van de richtlijnen van het STER concept van Edukans hebben wij het project 2013-2015 in de nieuwe buurt en bij de school Cristo Redentor systematisch aangepakt met het doel om van deze school een STER school te creëren.

Hiertoe hebben we als eerste de stand van zaken in de nieuwe buurt en op de school Cristo Redentor geëvalueerd en een duidelijk plan met de buurtbewoners en de directie en leerkrachten van de school opgemaakt. We hebben met behulp van betrokken partijen uit de eerste buurt en via werkgroepen onze plannen en doelstellingen voorgelegd en daarbij onze verwachtingen wat betreft de eigen inzet van de betrokken partijen in deze nieuwe buurt duidelijk gemaakt.

Via het project "Ik besta en Ik ga naar school" hebben we onze naamsbekendheid gestimuleerd en het vertrouwen van alle betrokken partijen in de nieuwe buurt weten te veroveren.

Aantallen:

● "Ik besta en Ik studeer" (t/m juni 2015)	3.988 kinderen
● Onderwijskwaliteitsverbetering (STERSchool)	801 kinderen
● Onderwijskwaliteitsverbetering (STERSchool)	225 leerkrachten
● Onze STER-kleuterschool	203 kinderen
● Onze STER-kleuterschool	<u>3 leerkrachten</u>
Totaal 2013-2015	4.992 kinderen
	228 leerkrachten

Resultaten staatsexamen eind groep 4:

In november wordt in groep 4 elk jaar het staatsexamen afgenomen door de Peruaanse overheid bij alle scholen in het land. Dit geeft een goed beeld van wat we bereiken op een school en het geeft ons ook de mogelijkheid te kunnen vergelijken met regionale (Loreto=provincie) en landelijke gemiddelden.

In onderstaande tabellen kunnen we aflezen dat het percentage kinderen dat een goed scoorden op het staatsexamen in 2012 erg laag was (8% scoorde goed op begrijpend lezen en minder dan 1 % op rekenen). De jaren 2010 en 2011 waren de percentages vergelijkbaar met 2012.

Dat de samenwerking met El Manguaré vanaf 2013 zeer positieve resultaten boekte kunnen we uit dezelfde tabel lezen. Elk jaar zijn zowel voor begrijpend lezen als voor rekenen de resultaten fors gestegen.

Begrijpend lezen

	Cristo Redentor					Loreto	Nationaal
	2012	2013	2014	2015			
	Examen	Examen	Examen	Examen	Doelstelling	Examen	Examen
2 = goed	8,3%	35,6%	41,9%	60,0%	50,0%	18,1%	49,8%
1 = matig	66,7%	53,3%	48,4%	40,0%	45,0%	50,7%	42,3%
0 = onvoldoende	25,0%	11,1%	9,7%	0%	5,0%	31,2%	31,0%

Rekenen

	Cristo Redentor					Loreto	Nationaal
	2012	2013	2014	2015			
	Examen	Examen	Examen	Examen	Doelstelling	Examen	Examen
2 = goed	0,0%	6,7%	9,7%	14,3%	15,0%	5,8	26,6
1 = matig	12,5%	37,8%	48,4%	80,0 %	50,0%	26.0	42,3
0 = onvoldoende	87,5%	55,6%	41,9%	5,7 %	35,0%	68.3	31.0

Zoals boven beschreven (6.2.4) zijn deze fantastische resultaten (mede door de verhuizing) in de afgelopen jaren gezakt en gaan we in 2019-2021 op verzoek van de directie en onderwijzers van Cristo Redentor wederom met deze school aan de slag om het onderwijsniveau te verbeteren.

8.3 2016-2018: Buurt Sarita Colonia, School: Sarita Colonia

De school Sarita Colonia, waar we dit jaar mee afsluiten en sinds 2016 hebben geholpen, was vanaf het begin een uitdaging vanwege het zeer chaotische karakter van de school. Vele lessen vielen uit of delen van de lessen vanwege een totale desorganisatie. Het eerste jaar hebben we dan ook zeer direct samengewerkt met de directie van de school om bepaalde organisatorische zaken op een rijtje te zetten. Het onderwijsniveau in het eerste jaar steeg wel, maar bleef naar onze smaak te laag (tabel 8.1.3.1). Het tweede jaar zat er (mede dankzij een betere organisatie en daardoor ook meer lessen) meer schot in de zaak. Dit is te zien aan de resultaten van onze interne evaluatie van de kinderen eind 2017 (zie tabel 8.1.3.2.). Ze scoorden eind 2017 hoger dan de leerlingen van onze controlegroep.

We verwachten dat de resultaten voor eind 2018 nog een stuk hoger liggen dan die van 2017. Helaas hebben we geen objectieve evaluatie via het staatsexamen kunnen bemachtigen, omdat dit examen sinds 2016 afgeschaft of uitgesteld is.

Tot nu toe (november 2018) hebben we met onze projecten de onderstaande kinderen en leerkrachten geholpen:

Aantallen (tot november 2018)

• “Ik besta en ga naar school”	5.738 kinderen
• Onderwijskwaliteitsverbetering (STERschool)	941 kinderen
• Onderwijskwaliteitsverbetering (STERschool)	266 leerkrachten
• Onze STER-kleuterschool	263 kinderen
• Onze STER-kleuterschool	<u>6 leerkrachten</u>
Totaal 2013-2018	6.942 kinderen 272 leerkrachten

Resultaten intern examen El Manguaré

Zoals eerder aangegeven verwachten we dat de resultaten voor eind 2018 nog een stuk hoger liggen dan die van 2017. Vanwege het ontbreken van een staatsexamen hanteren we hieronder ons eigen examen.

	Niveau eind 2016			
	Spelling	Begrijpend lezen	Automatisering van rekenen	Rekenen tot 50
Goed	19%	3%	15%	16%
Gemiddeld	12%	10%	16%	28%
Onvoldoende	69%	87%	69%	56%

Tabel 8.1.3.1: Sarita Colonia, groep 4 (december 2016)

	Niveau eind 2017			
	Spelling	Begrijpend lezen	Automatisering van rekenen	Rekenen tot 50
Goed	30%	26%	27%	24%
Gemiddeld	22%	46%	30%	17%
Onvoldoende	48%	28%	43%	59%

Tabel 8.1.3.2: Sarita Colonia, groep 4 (december 2017)

	Controle-Niveau eind 2017			
	Spelling	Begrijpend lezen	Automatisering van rekenen	Rekenen tot 50
Goed	33%	20%	20%	7%
Gemiddeld	13%	27%	20%	27%
Onvoldoende	54%	53%	60%	67%

Tabel 8.1.3.3: Controlegroep 28 de Julio, groep 4 (december 2017)

8.4 2019-2021: Buurt 28 de Julio (gelijknamige School) en Secada (School: Cristo Redentor)

Vanwege de onderbreking van de projectperiode 2019-2021 door de Covid19 pandemie worden onderstaand slechts kwantitatieve resultaten weergegeven.

Aantallen (tot december 2021)

● “Ik besta en ga naar school”	7.508 kinderen
● Onderwijskwaliteitsverbetering	1.179 kinderen
● Onderwijskwaliteitsverbetering	310 leerkrachten
● Onze STER-kleuterschool	403 kinderen
● Onze STER-kleuterschool	<u>9 leerkrachten</u>
Totaal 2013-2021	9.090 kinderen 319 leerkrachten

8.5 2022-2023: Buurt Brasil (gelijknamige School)

In 2022 hebben we nog geen voortgang aan de projecten “Ik besta en ga naar school” en “Onderwijskwaliteitsverbetering” kunnen geven. De staatscholen waren te druk met het herintroduceren van presensiele lessen en het inschrijfbureau Reniec (staatsorgaan) was dit jaar merendeels gesloten vanwege de nasleep van de Covid19 pandemie. Wel hebben we een succesvol jaar gehad met onze eigen kleuterschool.

In 2023 zijn we voor ons programma “Onderwijskwaliteitsverbetering” een jaar samengewerkt met de staatschool Brasil, maar helaas waren er veel directie veranderingen wat als resultaat had dat we er voor kozen vanaf 2024 met een andere staatschool samen te werken. Het programma “Ik besta en ga naar school” is vanaf 2023 weer vol van start gegaan en we zijn momenteel bezig met een inhaalrace vanwege het feit dat er drie jaar lang geen identiteitspapieren zijn verstrekt.

Aantallen (tot december 2021)

● “Ik besta en ga naar school”	9.396 kinderen
● Onderwijskwaliteitsverbetering	1.691 kinderen
● Onderwijskwaliteitsverbetering	545 leerkrachten
● Onze VBO kleuterschool	523 kinderen
● Onze VBO kleuterschool	<u>12 leerkrachten</u>
Totaal 2013-2023	11.610 kinderen 557 leerkrachten